

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM ZIEMI WSCHOWSKIEJ
W 2024 ROKU**

**MUZEUM ZIEMI
WSCHOWSKIEJ**

Spis treści

Spis treści.....	3
I Wystawy i działalność edukacyjna.....	4
1. Wystawy czasowe.....	4
1.1 „Polska elektronika w XX wieku”	4
1.2 „Pocztą polską w regionie wschowsko – leszczyńskim”	4
1.3 „Epoka Napoleońska” ze zbiorów Franciszka Łuckiewicza.....	5
1.4 „Wschowa na dawnych kartach pocztowych i rysunkach architektonicznych”	5
2. Wystawy stałe.....	5
„Salon mieszczański we Wschowie”	5
3. Wystawy planszowe i malarskie.....	6
3. Edukacja.....	6
3.1 Lekcje muzealne.....	6
3.2 Współpraca ze szkołami.....	7
3.3 Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wschowie.....	8
3.4 Wykłady otwarte.....	8
3.5 Media społecznościowe.....	9
II Wydarzenia.....	10
1. Noc Muzeów.....	11
2. „Średniowieczne miasto Wschowa-Frowenstat – piknik rycerski”	11
3. V Rajd na Wschowę.....	12
4. „Prezentacja i przekazanie kapsuły czasu we Wschowie”	12
5. Dni Wschowy.....	13
III Publikacje.....	14
1. Koncepcja zagospodarowania Kripplein Christi.....	14
2. Wschowski słownik biograficzny.....	14
IV Zbiory.....	15
1. Zbiory zgromadzone w Muzeum Ziemi Wschowskiej.....	15
2. Opracowanie zbiorów.....	15
V Kadra.....	16
VI Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	17
VII Działalność administracyjno-gospodarcza.....	17
1. Lapidarium.....	17
2. Kamieniczki i dawne kolegium jezuickie.....	18
3. Wirtualne Muzeum.....	19
4. Informacja Turystyczna.....	20
VIII Współpraca z Gminą Wschowa.....	20
1. Rok Melchiora Teschnera.....	20
IX Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej.....	22

I Wystawy i działalność edukacyjna

W 2024 r. Muzeum Ziemi Wschowskiej odbyły się wernisaże wystaw: „Polska elektronika w XX wieku”, „Epoka Napoleońska”, „Pocztą polską w regionie wschowsko – leszczyńskim” oraz „Wschowa na dawnych kartach pocztowych i rysunkach architektonicznych”. Ponadto otwarta została nowa ekspozycja stała pt. „Salon mieszczański we Wschowie”. Część ekspozycji stałej zyskała nową aranżację, a część jest prezentowana w innych salach ekspozycyjnych.

1. Wystawy czasowe

1.1 „Polska elektronika w XX wieku”

Wernisaż miał miejsce w piątek, 19 stycznia 2024 r. o godzinie 18.00 w siedzibie MZW przy Placu Zamkowym 2. Wystawa była czynna od 20 stycznia do 1 marca 2024 r. w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy placu Zamkowym 2.

Na wystawie prezentowane były urządzenia elektroniczne z kolekcji Jakuba Juskowiaka, 16-letniego licealisty z Leszna, który od 6. roku życia pasjonuje się zabytkową elektroniką produkcji polskiej. W jego kolekcji znajdują się: radia, telewizory lampowe, gramofony i wiele innych urządzeń. Do tej pory udało mu się zgromadzić około 100 zabytków, a do najstarszych z nich należą eksponaty pochodzące z końca lat 30-tych XX wieku. Na ekspozycji pokazane zostały urządzenia dobrze zachowane oraz odrestaurowane, które można było również uruchomić i usłyszeć, m.in. za sprawą płyt winylowych i dawnych głośników odbiorników radiowych.

1.2 „Pocztą polską w regionie wschowsko – leszczyńskim”

Od 10 marca do 10 maja 2024 r. w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy Placu Zamkowym 2 czynna była wystawa zatytułowana „Pocztą polską w regionie wschowsko – leszczyńskim”. Termin otwarcia wystawy nie był przypadkowy, bowiem tego dnia przypadała dokładnie 160. rocznica uruchomienia we Wschowie stacji telegraficznej, która działała od 10 marca 1864 roku. Ekspozycja powstała w większości z prywatnej kolekcji pana Sławomira Tomków z Leszna, który o zbiorach opowiedział gościom oraz zaprezentował jak niektóre z jego eksponatów działają.

Najstarszym śladem związanym z działalnością pocztową we Wschowie jest mapa szlaków komunikacyjnych z Drezna do Warszawy pochodząca z 1751 roku. Przy Wschowie widnieje znak sygnałowy, czym oznaczano stacje poczty saskiej. Jej zabudowania zostały uwzględnione na mapie Wschowy z 1783 r. Ponadto pomiędzy Wschową a Lesznem stał niegdyś saski słup milowy nr XII. Kolejna wzmianka o wschowskim urzędzie pocztowym związana jest z II rozbiorem Polski, przez który Wschowa trafiła w granice państwa pruskiego. We wrześniu 1793 roku, po zajęciu miasta przez administrację pruską, otwarto Pruski Cesarski Urząd Pocztowy. Po II wojnie światowej, wysiedleniu ludności niemieckiej i przejęciu miasta przez polską administrację, utworzono polski urząd pocztowy w miejscu

cesarskiego. Pierwszym naczelnikiem poczty został Antoni Moroz, a pierwszym listonoszem Stanisław Dekiert.

1.3 „Epoka Napoleońska” ze zbiorów Franciszka Łuckiewicza

Wernisaż pt. „Epoka Napoleońska” odbył się 17 maja 2024 r. Otwarcie wystawy poprzedziła okolicznościowa prelekcja Huberta Nowaka pt. „Ziemia wschowska w epoce napoleońskiej”. Na wystawie prezentowane były unikalne zbiory Franciszka Łuckiewicza, który jest twórcą prywatnego muzeum „Wojen i Życia” w Żarach, zarejestrowanego przez MKiDN w lutym 2017 r. Załączek zbiorów stanowiła kolekcja zapoczątkowana przez jego ojca Jana. Franciszek Łuckiewicz jest organizatorem wielu wystaw prezentowanych w muzeach w całej Polsce, a także podczas imprez związanych z okresem Napoleona I. Większość zabytków stanowiło wyposażenie mundurów żołnierzy wojsk z epoki napoleońskiej. Do najcenniejszych eksponatów prezentowanych na wystawie należały: kompletna kolekcja guzików z numerami 1-156 (najprawdopodobniej jedyna taka na świecie), maska pośmiertna cesarza Francuzów wykonana przez pracownię Muzeum Luwru, bęben kaprała dobośza wraz z jego dokumentami, zbiór grafik z zakładu Epinac-Pellerin przedstawiających sceny batalistyczne z życia Napoleona I oraz marszałków Wielkiej Armii. Ponadto na wystawie można było zobaczyć kolekcje orłów, blach z czapek i klamer, płomieni grenadierskich, nabijek i innych interesujących eksponatów.

1.4 „Wschowa na dawnych kartach pocztowych i rysunkach architektonicznych”

W piątek, 12 lipca 2024 r. w siedzibie przy placu Zamkowym 2 odbył się wernisaż wystawy czasowej pt. „Wschowa na dawnych kartach pocztowych i rysunkach architektonicznych”. Była to czwarta wystawa czasowa przygotowana przez Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2024 r. Na ekspozycji stworzonej ze zbiorów MZW zostały zaprezentowane archiwalne pocztówki oraz projekty architektoniczne ukazujące zabudowę dawnej Wschowy. Budynki użyteczności publicznej, prywatne kamienice, wille, a także liczne świątynie i gmachy przemysłowe. Na wystawie prezentowano zarówno obiekty będące doskonale znane każdemu spacerującemu po dzisiejszym mieście, jak również te, po których nie ma już żadnych śladów poza dokumentacją ikonograficzną. Większość z udostępnionych eksponatów była prezentowana po raz pierwszy szerszej publiczności. Wystawa trwała do końca 2024 r.

2. Wystawy stałe

„Salon mieszczański we Wschowie”

5 lipca 2024 r. w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy placu Zamkowym 2 otwarta została nowa wystawa stała pt. „Salon mieszczański we Wschowie”. Nowa ekspozycja prezentuje kolekcję malarstwa, mebli oraz drobnych elementów wyposażenia, które pochodzą ze zbiorów MZW. Sala, mieszcząca się w jednej ze wschowskich kamieniczek, została zaaranżowana w taki sposób, aby przybliżyć zwiedzającym wygląd reprezentacyjnego saloniku dawnych mieszkańców Wschowy z przełomu XIX/XX w.

Ponadto przygotowane dla zwiedzających zostały dwie nowe aranżacje stałych wystaw, które znajdują się na piętrze budynku przy pl. Zamkowym 2. Pierwsza z nich stanowi uzupełnienie

prezentowanej do tej pory galerii prac Eugeniusza Geta Stankiewicza. Wystawa ta ukazuje dojrzały okres twórczości artysty. Natomiast druga „Sztuka funeralna” przeniesiona została do większej sali wystawowej. Została ona uzupełniona o castrum doloris (zamek boleści) upamiętniający zasłużonego starostę wschowskiego Hieronima Radomickiego. W pomieszczeniu prezentowana jest także rekonstrukcja trumny żony Hieronima Zofii z Ujejskich Radomickiej.

3. Wystawy planszowe i malarskie

W omawianym okresie MZW prezentowało dwie wystawy planszowe:

- a) „100-lecie muzealnictwa we Wschowie”- wystawa o charakterze plenerowym zaprezentowana na skwerze przy ul. Westerplatte w związku z Dniami Wschowy. Wystawa była poświęcona archeologii oraz historii muzealnictwa we Wschowie na przestrzeni minionych stu lat. Wystawa była prezentowana od 7 czerwca 2024 r. do 19 lipca 2024 r.
- b) „Nasi Strzelcy. Legiony Polskie Podczas I Wojny Światowej” - wystawa została dodatkowo wzbogacona o oryginalne pocztówki i fotografie ze zbiorów Muzeum Ziemi Wschowskiej. Plansze zostały opracowane i nieodpłatnie udostępnione przez Stowarzyszenie Tradycyjny Oddział C. 1 K. Regimentu Artylerii Fortecznej No.2 – Twierdza Kraków. Wystawa miała na celu uczczenie pamięci o żołnierzach, którzy swoją odwagą i poświęceniem przyczynili się do odzyskania niepodległości przez Polskę. Ekspozycja pozwalała zgłębić historię Legionów Polskich, ich codzienne życie, walki oraz niezłomnego ducha. Wystawa była prezentowana od 6 listopada 2024 r. do 31 stycznia 2025 r. w siedzibie MZW przy pl. Farnym 3.

3. Edukacja

3.1 Lekcje muzealne

W 2024 r. dla uczestników zajęć, ferii i lekcji muzealnych przygotowano tematykę związaną z regionem:

- a) w ramach "Ferii w muzeum" odbywających się w dniach 21-23 lutego dla dzieci przygotowano trzy warsztaty tematyczne pt.: „Epoka Wiktoriańska”, „Kapsuła Czasu” oraz „Elektronika XX w.”. W zajęciach wzięło udział 26 dzieci w wieku 6-13 lat.
- b) "Lato w muzeum" - w 2024 r., w ramach którego przygotowany został wykład otwarty pt.: „Na marginesie poszukiwań znaczenia nazwy Wschowa. Najdawniejsze osady, miejsca w świetle źródeł dyplomatycznych i mieszkańcy ziemi wschowskiej.” (21 sierpnia) oraz zajęcia z warsztatami dla dzieci (22 sierpnia).

Podstawowe działania edukacyjne stanowiły lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży, które miały przybliżyć uczniom dzieje regionu, w którym żyją i funkcjonują na co dzień.

W 2024 r. pracownicy muzeum przeprowadzili lekcje muzealne o następującej tematyce:

- a) "Tajemnice mumii – o pierwszych badaczach kultury egipskiej we Wschowie" (odbyła się 8 razy),

- b) "Legendy Wschowy i okolic" (odbyła się 7 razy),
- c) "Ziemia wschowska... czyli?" (odbyła się 2 razy),
- d) "Potomkowie starosty wschowskiego na tronach Polski i Francji" (odbyła się 1 raz),
- e) "Główny inwentaryzator w Muzeum" (odbyła się 1 raz),
- f) "Reformacja i kontrreformacja w XVI-wiecznej Wschowie" (odbyła się 1 raz),
- g) "Józef Wybicki" (odbyła się 1 raz).

Każda lekcja muzealna składała się z części teoretycznej i warsztatu lub karty pracy stworzonej przez pracowników MZW. Ponadto w związku z nowymi wystawami czasowymi przygotowane zostały oferty tematyczne. Katalog zawierał wykaz tematów oraz krótki opis lekcji, a także ogólne zasady przyjęte przez MZW dla lekcji muzealnych, cennik, dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za koordynację zajęć.

W lekcjach muzealnych przeprowadzonych w MZW uczestniczyli uczniowie następujących szkół: Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa w Łysinach, I Zespół Szkół im. Stanisława Staszica we Wschowie, Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowie, Akademia Odkrywców w Lesznie, Szkoła Podstawowa w Sławie, Przedszkole w Wijewie, Szkoła podstawowa w Wijewie.

Tabela przedstawiająca liczbę uczestników lekcji muzealnych MZW

Ilość lekcji	21
Ilość tematów	8
Grupy szkolne	19
Grupy przedszkolne	2
Grupy inne	0
Liczba uczestników	350
Liczba opiekunów	48

3.2 Współpraca ze szkołami

Uczestnicy Hufca Pracy we Wschowie z Branżowej Szkoły I Stopnia, oraz uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego im. Janusza Korczaka we Wschowie, przeprowadzili prace porządkowe na terenie Lapidarium Rzeźby Nagrobnej. Inicjatywa wolontariuszy miała związek z dniem Wszystkich Świętych. Celem akcji było upiększenie otoczenia cmentarza, a także wyrażenie szacunku i pamięci dla wszystkich, którzy odeszli. Uczniowie sprząтали śmieci, grabili liście i zapalali znicze na grobach. Podczas prac znalazł się także czas na chwilę refleksji i wysłuchanie krótkiej prelekcji na temat losów dawnych mieszkańców miasta i historii cmentarza. Prace były nadzorowane przez pedagogów I Zespołu Szkół, opiekuna Hufca Pracy oraz pracownika Muzeum Ziemi Wschowskiej zajmującego się działem Lapidarium.

Wizyta uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Wijewie, z którą muzeum współpracuje od 2021 r. Młodzież odwiedziła Muzeum w celu odnalezienia pamiątek związanych z patronem swojej szkoły, którym jest król Stanisław Leszczyński. Po wykładzie i części warsztatowej, uczniowie zwiedzili ekspozycję stałą, gdzie czekały na nich portrety króla Stanisława Leszczyńskiego i jego żony królowej Katarzyny z Opalińskich. Oprócz tego dzieci wraz z opiekunami zobaczyli popiersie swojego patrona oraz inne pamiątki związane z dwukrotnym królem Polski. Przybliżona została również historia bitwy pod Wschową z 1706 r. i jej znaczenie dla losów króla Stanisława.

3.3 Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wschowie

W ramach kolejnego roku akademickiego słuchacze uczestniczyli w cotygodniowych spotkaniach w siedzibie MZW przy pl. Farnym 3. Pierwszy wykład odbył się 10 października 2024 r. Podczas zajęć pracownicy muzeum oraz zaproszeni prelegenci, przybliżali historię Wschowy, regionu i świata. W roku akademickim 2023/24 tematyka zrealizowanych wykładów obejmowała m.in.: Epokę Wiktoriańską, Kapsułę czasu, Dzieje poczty od czasów najstarszych, Problemy najstarszych dziejów średniowiecznej Wschowy i ziemi wschowskiej, Okresu późnej starożytności na ziemi wschowskiej, Odkrycia geograficzne, Rok Melchiora Teschnera, Bestiariusz Japoński, Legendy województw Polski, Znanych i mniej znanych Wschowian, Skarby biblioteki muzealnej.

W ciągu ostatniego roku miało miejsce 21 spotkań dla dwóch grup słuchaczy, w trakcie których wygłoszone zostały łącznie 42 wykłady. Skorzystało z nich 976 uczestników.

3.4 Wykłady otwarte

Z myślą o mieszkańcach gminy i powiatu zorganizowany został szereg wykładów popularyzujących kulturę, region oraz jego historię wśród społeczności lokalnej. Pracownicy merytoryczni Muzeum Ziemi Wschowskiej oraz prelegenci zaproszeni przez Muzeum, przygotowali serię wykładów dotyczących historycznej Ziemi Wschowskiej.

W omawianym okresie w MZW odbyły się następujące wykłady otwarte i debaty publiczne:

- Konferencja poświęcona wschowskiej kapsule czasu (Przemysław Wojciech i Anna Napierała),
- „Wschowska kapsuła czasu”(Przemysław Wojciech),
- „Nie tylko Pieśń Legionów Polskich we Włoszech. Znane i mniej znane fakty z życia Józefa Wybickiego” (Hubert A. Nowak),
- „Dzieje poczty od czasów najdawniejszych oraz poczty wschowskie na przestrzeni dziejów” (Mateusz Szatała),
- prelekcja historyczna o Melchiorze Teschnerze w kościele w Przyczynie Górnej (Sonia Rzepka),
- „Ziemia wschowska w epoce napoleońskiej” (Hubert A. Nowak),

- Noc Muzeów - prelekcja historyczna „Melchior Teschner” (Przemysław Wojciech),
- Noc Muzeów - „Yōkai. Bestiariusz Japoński” (Maja Antonowicz),
- prelekcja historyczna w kościele pw. Narodzenia NMP w Tylewicach „Melchior Teschner” (Przemysław Wojciech),
- Dni Miasta - „Skąd się wzięła ziemia wschowska? Geneza niewielkiej krainy historycznej z zachodnich rubieży Polski” (Bartosz Tietz),
- Piknik rycerski „Jak wyglądała średniowieczna Wschowa?” (Jakub Drgas),
- Lato w Muzeum – „Na marginesie poszukiwań znaczenia nazwy Wschowa. Najdawniejsze osady, miejsca i mieszkańcy ziemi wschowskiej w świetle źródeł dyplomatycznych” (Bartosz Tietz),
- Europejskie Dni Dziedzictwa - „Śladami znanych i mniej znanych wschowian” (Przemysław Wojciech),
- „Skarby biblioteki muzealnej” (Anna Napierała),
- „Wschowskie fascynacje. Historie zapisane w rzeźbach” (Miroslaw Patecki),
- prelekcja historyczna „Melchior Teschner wschowski kompozytor doby baroku” (Przemysław Wojciech),
- „O skarbie z Przyczyny Górnej. Opowieść o zachowanym najstarszym malowanym ołtarzu w Wielkopolsce” (Karol Krajewski),
- „Wschowscy barbarzyńcy u schyłku starożytności” (Bartosz Tietz),
- promocja książki pt. „Max Kirmis Historia Mennicy miasta Wschowy oraz Skarb Monet ze Świąciechowy” (Ryszard Kozłowski).

3.5 Media społecznościowe

Muzeum Ziemi Wschowskiej prowadzi obecnie swoje kanały na Facebooku (Muzeum Ziemi Wschowskiej, Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie oraz Informacja Turystyczna we Wschowie). Działa także kanał Muzeum Ziemi Wschowskiej w popularnym serwisie YouTube.com.

Ogółem w 2024 r. posty z profilu Muzeum Ziemi Wschowskiej na Facebooku dotarły do 149 773 osób co oznacza wzrost 53,4% w stosunku do roku poprzedniego oraz zostały wyświetlone 181 150 razy. Posty z profilu Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie dotarły w 2024 r. do 3450 osób, co oznacza wzrost 16,8% w stosunku do roku poprzedniego oraz zostały wyświetlone 4330 razy. W 2024 roku posty Informacji Turystycznej we Wschowie dotarły do 1114 osób i zostały wyświetlone 2428 razy.

Profil Muzeum Ziemi Wschowskiej posiada ogółem ponad 3389 obserwujących oraz ponad 3000 osób lubiących stronę, profil Lapidarium Rzeźby Nagrobnej obserwuje 940 osób, a „Lubię to” kliknęło 928 osób. Profil Informacji Turystycznej we Wschowie zanotował 227 obserwujących oraz 190 osób lubiących stronę.

Największą popularnością w mediach społecznościowych cieszył się post z 11 grudnia 2024 roku pt. „Kim byli mieszkańcy ziemi wschowskiej w II-IV wieku n.e.?”, który dotarł do aż 63 224 osób i uzyskał ponad 400 reakcji.

II Wydarzenia

Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2024 r. zorganizowało pięć dużych wydarzeń, których odbiorcami byli mieszkańcy miasta i gminy Wschowa, a także turyści spoza regionu. Były to: Noc Muzeów, piknik rycerski „Średniowieczne miasto Wschowa-Frowenstat – piknik rycerski”, V Rajd na Wschowę, Dni Wschowy, „Prezentacja i przekazanie kapsuły czasu we Wschowie” oraz Rok Melchiora Teschnera. Imprezy były związane z wydarzeniami dotyczącymi historii miasta. Ich celem było budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców oraz popularyzacja historii miasta i gminy Wschowa.

Frekwencję w organizowanych przez MZW wydarzeniach przedstawia poniższa tabela:

	liczba spotkań/grup/wydarzeń	liczba uczestników
Konferencja poświęcona wschowskiej kapsule czasu	1	93
Ferie w Muzeum	3	26
Inauguracja Roku Melchiora Teschnera	1	73
Noc Muzeów	2	90
Dni Wschowy - wykład otwarty	1	42
Piknik rycerski „Średniowieczne miasto”	1	562
Lato w Muzeum	2	6
Rajd na Wschowę	1	734
Europejskie Dni Dziedzictwa	1	26
Wykłady dla UTW	21	976
Lekcje muzealne	21	398 (z opiekunami)
Lekcje muzealne	21	350
suma		3373

1. Noc Muzeów

Noc Muzeów we Wschowie w 2024 r. odbywała się w dniach od 17 do 19 maja 2024 r. Wydarzenie rozpoczęło się od okolicznościowej prelekcji oraz wystawy czasowej pt. „Epoka Napoleońska”. W pierwszej części istniała możliwość wysłuchania wykładu pana Huberta A. Nowaka pt. „Ziemia wschowska w epoce napoleońskiej”, a następnie odbył się wernisaż wystawy „Epoka Napoleońska”.

Następnie w sobotę, 18 maja 2024 r. w godzinach 13.00-21.00 czynne dla zwiedzających były obie siedziby Muzeum oraz Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, które tego dnia można było zwiedzać nieodpłatnie. Pierwszym z wydarzeń tego dnia był wykład otwarty „Yōkai. Bestiariusz japoński”, po którym odbyło się oprowadzanie po wystawach stałych. O godzinie 18.00 wygłoszony został kolejny wykład poświęcony 440. rocznicy urodzin Melchiora Teschnera. Ostatnim z sobotnich wydarzeń był spacer z przewodnikami po Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie, śladami krewnych i przyjaciół wschowskiego kompozytora, zakończony o 21.00.

Noc Muzeów we Wschowie zwieńczył okolicznościowy koncert organowy z okazji zakończenia renowacji organ, przygotowany w ramach Roku Melchiora Teschnera w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Aktywizacji Wsi „Przy Szkole” w Łysinach, który odbył się w niedzielę, 19 maja 2024 r. w kościele pw. Narodzenia NMP w Tylewicach.

2. „Średniowieczne miasto Wschowa-Frowenstat – piknik rycerski”

W sobotę, 20 lipca 2024 r. Muzeum Ziemi Wschowskiej wraz z partnerami było organizatorem 4. edycji pikniku rycerskiego.

Na dziedzińcu Muzeum Ziemi Wschowskiej przy pl. Farnym 3 zbudowany został średniowieczny obóz. Z kolei na ul. Ks. Rogalińskiego odbywały się turnieje rycerskie oraz pokaz średniowiecznej jazdy konnej. Natomiast o 14.30 odbył się wykład Jakuba Drgasa, pt. „Jak wyglądała średniowieczna Wschowa?”. Prelegent jest specjalistą w zakresie archeologii średniowiecznej Wschowy, a także autorem monografii „Fortyfikacje Wschowy w średniowieczu i czasach nowożytnych”.

Organizacją obozu zajęła się grupa rekonstrukcyjna pn. Rota Zaciężna św. Judy Tadeusza. W obozie zorganizowanym przez wschowskie rycerstwo można było zapoznać się ze średniowiecznym stylem życia, posłuchać o ówczesnym uzbrojeniu oraz postrzelać z łuku. Rycerze ze Wschowy przeprowadzili także turnieje dla dzieci oraz dorosłych. Natomiast pokazy dawnej sztuki jazdy konnej zaprezentowała grupa kaskaderów z zespołu Apolinarzski Group. Ponadto na dziedzińcu muzeum, w sąsiedztwie obozowiska, można było nabyć wschowski miód, który zapewniło Koło Pszczelarzy we Wschowie. Wydarzenie zakończył wymarsz wszystkich zbrojnych.

3. V Rajd na Wschowę

Muzeum Ziemi Wschowskiej z Miastem i Gminą Wschowa było organizatorem obchodów 85. rocznicy wypadu wojsk polskich na Wschowę. Równocześnie obchodzono 85. rocznicę wybuchu II wojny światowej.

V Rajd na Wschowę, którego współorganizatorem jest Muzeum Ziemi Wschowskiej, już na stałe wpisał się w kalendarz wschowskich wydarzeń. Uroczystości odbyły się 31 sierpnia 2024

roku. W ten sposób po raz kolejny upamiętniony został wypad wydzielonych oddziałów Wojska Polskiego na ówczesnie miasto Fraustadt, który miał miejsce 2 września 1939 roku.

Wymarsz żołnierzy 4. Zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego i 152. Batalionu Lekkiej Piechoty z Krosna Odrzańskiego nastąpił z leszczyńskiego rynku, gdzie odprawiając żołnierzy, swoje przemówienie wygłosił prezydent miasta Leszna Grzegorz Rusiecki. Głos zabrali także Jarosław Wawrzyniak i Damian Małecki oraz przedstawiciele wojska. Po przemówieniach wojskowi ruszyli w stronę Wschowy.

Po dotarciu do miasta żołnierze zostali powitani przez jego władze jak i mieszkańców, którzy zgromadzili się przy obelisku upamiętniającym tę zaczepną akcję polskich wojsk. Po uroczystym powitaniu i wciągnięciu białej czerwonej flagi na maszt, swoje przemówienia wygłosił płk. Krzysztof Muszyński oraz dyrektor MZW dr Damian Małecki. Następnie przy dźwiękach muzyki, którą zapewniła Orkiestra Dęta Maestoso, wszyscy zgromadzeni przemaszerowali pod pomnik przy ulicy Łaziennej. Przy monumencie upamiętniającym bohaterów walczących w obronie ojczyzny głos zabrali burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Konrad Antkowiak, przedstawiciele władz miasta i gminy, organizacji pozarządowych oraz Wojska Polskiego. Zostały też złożone kwiaty, które przyniosły ze sobą liczne delegacje i poczty sztandarowe. Stamtąd przemaszerowano na wschowski rynek gdzie odbył się piknik wojskowy, na którym nie zabrakło kilku wojskowych atrakcji.

Uczestnicy mogli również spróbować strzelania z laserowej broni szkoleniowej oraz obejrzeć inscenizację historyczną zatytułowaną „Droga do wolności”, przygotowaną przez wschowski hufiec ZHP. Podczas przedstawienia pokazano kilka wydarzeń z okresu II wojny światowej, między innymi obronę Westerplatte, czy odegranie hejnału z włoskiego wzgórza Monte Cassino.

4. „Prezentacja i przekazanie kapsuły czasu we Wschowie”

Kapsuła czasu składa się z czterech wkładów pochodzących z lat 1726, 1786, 1884 i 1914. Zawartość została wydobyta z kuli zwieńczenia wieży kościoła farnego we Wschowie w trakcie trwających prac remontowych. Ogółem odkrytych zostało m.in. kilkadziesiąt stron dokumentów, numizmaty i inne. Wartość odkrycia podkreśla bardzo dobry stan jego zachowania.

Konferencja odbyła się w środę, 31 stycznia 2024 r. w sali Zamku Królewskiego we Wschowie. W konferencji wzięli udział: dr Barbara Bielinis-Kopeć (Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków), ks. dziekan Dariusz Ludwikowski (parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika), ks. dr hab. Robert Kufel (Archiwum Diecezjalne w Zielonej Górze) oraz Damian Małecki (Muzeum Ziemi Wschowskiej). Konferencję poprzedziły rozmowy z zaproszonymi gośćmi, które dotyczyły zarówno historii Wschowy, jak i kapsuły czasu. Spotkania były transmitowane na żywo na kanale YouTube we współpracy z portalem zw.pl.

W trakcie konferencji zaprezentowany został film promujący kapsułę czasu. Szczegółowo

omówiona została jej zawartość oraz przedstawiony harmonogram prac związanych ze znaleziskiem. W trakcie konferencji miało również miejsce podpisanie umowy o przekazaniu kapsuły przez ks. dziekana Dariusza Ludwikowskiego z parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika we Wschowie do Muzeum Ziemi Wschowskiej. Zostało także podpisane porozumienie o współpracy w opracowaniu znaleziska między Muzeum Ziemi Wschowskiej a Archiwum Diecezjalnym w Zielonej Górze. Wydarzenie było na bieżąco tłumaczone na język angielski. Ponadto zawartość kapsuły została wystawiona dla zwiedzających w sali Zamku Królewskiego we Wschowie, natomiast po południu odbyło się zwiedzanie miasta śladami kapsuły czasu.

5. Dni Wschowy

Z okazji odbywających się 7 i 8 czerwca 2024 r. Dni Wschowy Muzeum Ziemi Wschowskiej przygotowało wydarzenia, które przyciągnęły wiele osób zainteresowanych historią Wschowy oraz ziemi wschowskiej.

W piątek, 7 czerwca, na skwerze przy muralu na ulicy Westerplatte, zaprezentowana została wystawa plenerowa poświęcona archeologii oraz 100-leciu muzealnictwa we Wschowie. Tego samego dnia odbył się również wykład Bartosza Tietza pt. „Skąd się wzięła ziemia wschowska? Geneza niewielkiej krainy historycznej z zachodnich rubieży Polski”. Prelekcja miała charakter popularno-naukowy i opierała się na badaniach z zakresu geografii historycznej, przy wnikliwym wykorzystaniu różnorodnych danych archeologicznych, geograficznych, historycznych, kartograficznych i toponomastycznych.

Natomiast drugiego dnia, w sobotę, 8 czerwca, odbyło się zwiedzanie miasta „Śladami kapsuły czasu”. Do pierwszej grupy oprowadzanej po Wschowie przez Przemysława Wojciecha dołączyli także goście przybyli do naszego miasta z Wierzbna. Druga grupa wraz z członkami delegacji z Łotwy oprowadzona została przez Annę Napierałę. Tego dnia obie siedziby Muzeum były dostępne dla zwiedzających. Momentem kulminacyjnym Dni Wschowy był barwny korowód, który przeszedł ulicami miasta, docierając na pl. Kosynierów, gdzie nastąpiło oficjalne rozpoczęcie imprezy plenerowej, poprzez przekazanie mieszkańcom kluczy do miasta.

III Publikacje

W omawianym roku sprawozdawczym trwały w MZW prace nad dwiema publikacjami.

1. Koncepcja zagospodarowania Kripplein Christi

Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2024 r. zakończyło prace nad publikacją pt. „Koncepcja zagospodarowania zabytkowego kościoła ewangelickiego im. Żłóbka Chrystusa (Kripplein Christi) we Wschowie.” Publikacja przedstawia plan rewitalizacji zabytkowego kościoła

ewangelickiego Kripplein Christi we Wschowie, będącego pozostałością Bramy Polskiej i częścią Traktu Królewskiego. Obiekt, zlokalizowany centralnie wśród kluczowych zabytków miasta, ma unikatowe walory historyczne i architektoniczne. Koncepcja zakłada trzy etapy rewitalizacji: rewitalizację baszty na punkt widokowy z ekspozycją edukacyjną, adaptację dawnej Biblioteki Herbergera na informację turystyczną z funkcjami gastronomicznymi i wystawienniczymi oraz aranżację nawy głównej na salę ekspozycyjną i multimedialną. Historia kościoła, związana z protestantyzmem i pastorem Valerusem Herbergerem, podkreśla jego znaczenie dla Wschowy. Plan uwzględnia też stworzenie deptaka na ul. Bohaterów Westerplatte i strefy relaksu w parku. Celem zaprezentowanego projektu jest podniesienie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej miasta poprzez przyciągnięcie zwiedzających z kraju i zagranicy, przy zachowaniu bezpieczeństwa i historycznego charakteru obiektu.

2. Wschowski słownik biograficzny

Kontynuowane były prace nad „Wschowskim słownikiem biograficznym”. Do redakcji wpłynęło blisko 250 propozycji biogramów, które zostały zgłoszone przez ponad 20 osób. Spośród przesłanych kandydatur wybrano blisko 100 postaci. Dokonano wyboru osób, które mają być reprezentatywne dla wszystkich epok i zawodów. Wyboru dokonał zespół redakcyjny w składzie: Barbara Ratajewska, Jerzy Łakomy, Lucyna Omieczńska, Zdzisław Rygusik i Damian Małecki. Promocja książki została zaplanowana na kwiecień 2025 r. Wtedy też poznane zostaną nazwiska wszystkich osób, których biogramy znalazły się w publikacji. W związku z dużą ilością zgłoszeń zapadła decyzja, że planowana publikacja będzie pierwszym z kilku kolejnych tomów.

Publikacja powstaje z inicjatywy muzeum, pod redakcją dyrektora Damiana Małeckiego oraz Barbary Ratajewskiej, przy pełnym wsparciu członków Rady Muzeum. Słownik ma na celu przedstawienie biogramów znanych i zasłużonych mieszkańców Wschowy i ziemi wschowskiej, w tym: powstańców, działaczy społecznych, księży, pastorów, lekarzy, nauczycieli, ludzi kultury, nauki i sztuki. W słowniku znajdą się noty biograficzne osób już nieżyjących, które w sposób szczególny zapisały się w historii miasta i regionu. Celem autorów jest uczynienie książki źródłem wiedzy o najznamienitszych mieszkańcach oraz wartościowym przewodnikiem po społeczności Wschowy.

IV Zbiory

W 2024 r. zbiory MZW wzbogaciły się o 29 pozycji, w tym: 7 w zbiorach artystyczno-historycznych, 1 numizmatycznych, 1 kartograficznym. Dział depozytów powiększył się o 11 pozycji. Natomiast dział biblioteczny powiększył się o 20 pozycji.

1. Zbiory zgromadzone w Muzeum Ziemi Wschowskiej

Szczegółowy wykaz zbiorów MZW przedstawiają poniższe tabele:

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Zbiory artystyczne	568
2	Zbiory archeologiczne	187
3	Zbiory artystyczno - historyczne	2026
4	Zbiory numizmatyczne	1686
5	Zbiory kartograficzne	835
6	Zbiory etnograficzne	277
7	Zbiory przyrodnicze	17
8	Plakaty	2444
	suma	8040

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Depozyty	135
	suma	135

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Starodruki i archiwalia (w zbiorach bibliotecznych)	128
2	Inwentarz pomocniczy	518
	suma	646

Suma wszystkich kolekcji: 8821

2. Opracowanie zbiorów

W 2024 r. opracowano kolejne karty w systemie ewidencyjnym MONA. Z działu plakatów opracowane zostały 320 zabytki, z działu kartograficznego opracowano 70 zabytków. Z działu artystyczno-historycznego 200 pozycji. W sumie opracowano 590 pozycji.

Liczbę opracowanych kart ewidencyjnych (w systemie MONA) w 2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych	Liczba nowych założonych kart (MONA)	Liczba nowych wydrukowanych kart
1	Zbiory artystyczne	568	0	0
2	Zbiory archeologiczne	187	0	0
3	Zbiory artystyczno-historyczne	2026	200	0
4	Zbiory numizmatyczne	1686	0	0
5	Zbiory kartograficzne	835	70	0
6	Zbiory etnograficzne	277	0	0
7	Zbiory przyrodnicze	17	0	0
8	Plakaty	2444	320	0

9	Depozyty	135	0	0
10	Starodruki i archiwalia (w zbiorach bibliotecznych)	128	0	0
11	Inwentarz pomocniczy	518	0	0
	suma	8653	590	0

V Kadra

W 2024 r. średnioroczne zatrudnienie wyniosło 8,4, co oznacza nieznaczny spadek w stosunku do roku 2023. Należy podkreślić, że liczba pracowników, w stosunku do potrzeb oraz liczby obiektów administrowanych przez MZW, jest dalece niewystarczająca. MZW umożliwia odbywanie praktyk i stażu osobom z terenu gminy i powiatu, które zwrócą się z taką prośbą, jak również umożliwia zatrudnienie pracowników w ramach robót publicznych.

Jednym z głównych celów MZW jest stałe podnoszenie kwalifikacji kadry, m.in. poprzez udział w szkoleniach. W związku z tym pracownicy muzeum wzięli udział w następujących szkoleniach:

- "Zamknięcie roku w instytucjach kultury" – 4h,
- "Inwentaryzacja w instytucjach kultury krok po kroku" - 4 h,
- "Zmiany w warunkach bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów nowych i starych" – 4 h,
- "Canva od podstaw" i "Canva - projektowanie graficzne - kurs zaawansowany" - 6 h,
- "Zarządzanie muzealiami i wyposażeniem oraz komisyjna kontrola zgodności i inwentaryzacja zasobów w muzeach państwowych i samorządowych, wybór dyrektora oraz nadzór organizatora rządowego i samorządowego – aspekty prawne i rachunkowe w 2024"- 4h.

Wiedzę, umiejętności oraz ponadprzeciętne zaangażowanie kadry należy ocenić bardzo wysoko. Zwłaszcza w kontekście niewysokich wynagrodzeń. Jeden z pracowników merytorycznych MZW w roku 2024 uzyskał tytuł kustosa, przyznawany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

VI Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Podobnie jak w latach ubiegłych współpraca ze wschowskimi organizacjami pozarządowymi stanowi jeden z kluczowych elementów działalności MZW. Do najważniejszych partnerów zaliczyć należy: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Klub Seniora, grupę rekonstrukcyjną „Rota Zaciężna św. Judy Tadeusza”, Hufiec ZHP we Wschowie, Związek Strzelecki „Strzelec” we Wschowie, Stowarzyszenie na Recz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Ośrodek”, Sławskie Stowarzyszenie Historyczno-Eksploracyjne „Ocalić od Zapomnienia”, Specjalny Ośrodek

Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka, Koło Pszczelarzy we Wschowie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi ma na celu wykorzystanie potencjału społecznego stowarzyszeń oraz popularyzację historii miasta i regionu.

VII Działalność administracyjno-gospodarcza

W roku sprawozdawczym prowadzone były prace porządkowe i konserwatorskie na wszystkich obiektach administrowanych przez MZW tj. kamieniczkach, lapidarium oraz dawnym kolegium jezuickim. Do najważniejszych z przeprowadzonych prac na wszystkich obiektach zaliczyć należy: wdrożenie procedury ciągłości i bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz przeprowadzenie inwentaryzacji sprzętu teleinformatycznego i oprogramowania, aktualizacja systemu muzealnego MONA wraz z jego wdrożeniem. Ponadto przeprowadzono prace dekarские na Lapidarium i pl. Zamkowym oraz zabezpieczono i przywieziono zabytkowe drzwi z kościoła w Przyczynie Górnej do siedziby muzeum przy pl. Zamkowym 2.

1. Lapidarium

24 września 2024 r. na wschowskim Lapidarium miał miejsce odbiór odrestaurowanej płyty epitafijnej, zasłużonego mieszkańca Wschowy, Samuela Fryderyka Lauterbacha. Muzeum Ziemi Wschowskiej, po wcześniejszym uzyskaniu zgody od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, we wrześniu 2024 r. rozpoczęło prace konserwatorskie, restauratorskie oraz czyszczenie. Do oczyszczenia płyty użyto najnowocześniejszej technologii laserowej oraz chemicznej. Czyszczenie laserem to precyzyjna i bezpieczna metoda, która staje się coraz bardziej powszechna w Polsce. Całość prac została zakończona 20 września ubiegłego roku.

Lapidarium jest dostępne dla zwiedzających w okresie od 1 kwietnia do 31 października, szczegóły dostępne są na profilu społecznościowym Facebook i stronie internetowej. Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie obejmuje obszar trzech historycznych cmentarzy: staromiejskiego cmentarza ewangelickiego założonego w 1609 r., nowego cmentarza ewangelickiego z 1630 r. i cmentarza katolickiego z ok. 1805 r. W marcu 1965 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zielonej Górze podjął decyzję o wpisaniu do rejestru zabytków kaplicy cmentarnej położonej w części katolickiej, a w styczniu 1972 r. 142 płyt epitafijnych i wolnostojących nagrobków z XVII-XIX w., znajdujących się w najstarszej części nekropoli. 17 III 2006 r. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał decyzję o wpisaniu do rejestru zabytków całego terenu cmentarzy, a 14 II 2008 r. o wpisaniu czterech kaplic grobowych z XVIII i XIX w.

W styczniu 2024 r. odbyła się inwentaryzacja przeprowadzona wspólnie z UMiG obiektów zabytkowych w Lapidarium Rzeźby Nagrobnej. Następnie w związku z zaleceniami Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, 15 marca 2024 r. zostały wykonane kolejne nasadzenia dwóch lip drobnolistnych (*tilia cordata*). Wcześniej złożony został wniosek do LWKZ na wycinkę 2 drzew w Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, który umożliwił

przeprowadzenie prac. Od listopada na podstawie zgody LWKZ z lutego 2024 r. kontynuowano wycinkę drzew na terenie Lapidarium, wynikającą ze złego stanu drzewostanu. W marcu 2024 r. Pracownia Badań Historycznych i Archeologicznych „Pomost” w Poznaniu przekazała do Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie 3 płyty nagrobne żołnierzy niemieckich wykonane z piaskowca, odnalezione podczas prac ekshumacyjnych.

Na terenie Lapidarium organizowane było zorganizowane zwiedzanie, w którym udział wzięli m.in. uczniowie klas pierwszych ze Szkoły Podstawowej Nr 2 we Wschowie wraz z opiekunami, uczniowie klas 2 I LO we Wschowie,

Od marca prowadzone były prace porządkowe przy pomocy pracowników w ramach prac użyteczno-społecznych, a także uczniów Szkoły Przysposabiającej do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym. Porozumienie o współpracy dotyczy organizacji w Muzeum Ziemi Wschowskiej grupowych praktyk wspomaganych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Prace wykonywane były w muzeum i na terenie lapidarium na podstawie umowy między jednostkami.

W maju, czerwcu i październiku przeprowadzono wykaszanie traw na Lapidarium. Ponadto w październiku w prace porządkowe na terenie Lapidarium zaangażowani byli uczniowie OHP i uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 2 we Wschowie.

Lapidarium w 2024 r. odwiedziło 1909 osób, w tym: grupy zorganizowane - 50, dzieci i młodzież – 127, obcokrajowcy - 8. Na Święto Zmarłych 474 osób i Dzień Zaduszny 98 osób.

2. Kamieniczki i dawne kolegium jezuickie

Wykonane zostały przeglądy: budowlany, kominiarski, elektryczny, instalacji pożarowej, systemu napadu i włamania, gaśnic, hydrantów i kotłów c.o., które wykonywane są zgodnie z harmonogramem. Wiosną i jesienią wykonano czyszczenie odpływów na Lapidarium oraz na pl. Farnym 3. Ciągłość systemów teleinformatycznych oraz monitoring wizyjny sprawdzany jest codziennie. Kopie strony internetowej oraz newralgicznych programów (Radix, Aga Bestia i inne) wykonywane są przynajmniej raz w miesiącu, przy aktualizacjach oraz w razie potrzeby. Kopia systemowa programu MONA wykonywana jest codziennie, a główna raz w miesiącu.

Prowadzone były prace porządkowe (koszenie dziedzińca, czyszczenie rur spustowych i inne prace gospodarcze, naprawcze oraz serwis wentylacji). W ramach dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (dostępność alternatywna), rozbudowana została sieć informatyczna w siedzibie przy pl. Zamkowym (parter).

Po zalaniu wskutek ulewy w lutym 2024 r. wdrożono procedury ratunkowo naprawcze na sali nr 4 i magazynie nr 2. Prace naprawcze i malarskie zakończono 14 czerwca 2024 r. W październiku dokonano naprawy wraz z przeglądem instalacji oświetlenia awaryjnego.

Zgodnie z Planem poprawy zabezpieczeń i ochrony zbiorów MZW, zamontowana została dodatkowa kamera monitoringu na pl. Zamkowym 2.

3. Wirtualne Muzeum

13 czerwca 2024 r. podpisana została umowa dotycząca digitalizacji wnętrza kościoła pw. św. Józefa Oblubieńca NMP klasztoru Franciszkanów we Wschowie. Pomysłodawcą projektu był prezes SKW pan Arkadiusz Kuźnicki, a 24 czerwca 2024 r. rozpoczęły się prace związane z przygotowaniem wirtualnego spaceru po kościele klasztornym.

1 września 2024 r. był dniem prezentacji wspólnego projektu Stowarzyszenia Katolicka Wschowa (SKW), Muzeum Ziemi Wschowskiej oraz Domu Zakonnego we Wschowie. Wcześniej, Klasztor Franciszkanów wraz z polichromiami nawy głównej, ołtarzami, krużgankami, kaplicami św. Jana Pawła II i Krzyża, krypty grobowe wraz z dziedzicami: odpustowym, klasztornym i św. Franciszka, jak również wirydarz, zostały zdigitalizowane techniką 3D. Wszystko to, aby umożliwić zwiedzanie wnętrza zabytkowych obiektów w najnowszych standardach, nawet wtedy, kiedy obiekty pozostają zamknięte dla ruchu turystycznego.

Otwarcie wirtualnego zwiedzania miało miejsce podczas obchodów Dni Patronki Wschowy – Matki Bożej Pocieszenia. Wtedy uruchomiony został wirtualny spacer po wnętrzach wschowskiego klasztoru. Po przemówieniach, jakie ze sceny wygłosili ojciec Daniel Szustak, prezes Stowarzyszenia Katolicka Wschowa pan Arkadiusz Kuźnicki, dyrektor MZW dr Damian Małeczek, dokonano symbolicznego otwarcia wirtualnego spaceru przez ojca gwardiana Daniela Szustaka, a pierwszy spacer dla zgromadzonej na pikniku publiczności poprowadził pracownik Muzeum Ziemi Wschowskiej pan Marian Niedzielski. W przyszłości planowane jest uruchomienie kolejnych wirtualnych spacerów.

W 2024 r. stronę internetową odwiedziło 9266 unikalnych użytkowników, w tym 3624 nowych. Z oferty Wirtualnego Muzeum skorzystało 1646 unikalnych użytkowników. Internauci zwiedzili sześć dostępnych lokalizacji, tj. kamieniczki, Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie, dawne Kolegium Jezuickie, kościół Kripplein Christi, kościół pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej i kościół klasztorny we Wschowie.

4. Informacja Turystyczna

W maju 2023 r. Informacja Turystyczna we Wschowie z siedzibą w Muzeum Ziemi Wschowskiej przy placu Farnym 3 została zgłoszona do certyfikacji. Jest to proces, który odbywa się co dwa lata, dlatego w 2024 rozpatrzenie wniosku o certyfikację Informacji Turystycznej nie zostało zakończone. Proces certyfikacji był monitorowany przez pracowników MZW przez cały 2024 r.

Z usług Informacji Turystycznej korzystało wielu turystów przyjeżdżających do Wschowy, pytając o miejsca warte zwiedzenia, punkty gastronomiczne oraz noclegowe. Na profilu Facebook Informacji Turystycznej we Wschowie były promowane lokalne wydarzenia kulturalne oraz inne atrakcje, a także produkty dostępne w sprzedaży w sklepie internetowym oraz w obu siedzibach Muzeum Ziemi Wschowskiej.

W ramach Informacji Turystycznej działa sklep internetowy, w którym można dokonać zakupu całego asortymentu oferowanego przez MZW, w tym szeregu pamiątek takich jak: pocztówki, magnesy z wizerunkami zabytków, czy gadżety z logo Miasta i Gminy Wschowa. Nabyć można również publikacje muzealne związane z regionem wschowskim. Oferta jest na bieżąco aktualizowana i uzupełniana o kolejne pozycje.

VIII Współpraca z Gminą Wschowa

1. Rok Melchiora Teschnera

Na wniosek Muzeum Ziemi Wschowskiej rok 2024 w Gminie Wschowa został ustanowiony Rok Melchiora Teschnera. Obchody związane były z upamiętnieniem 440. rocznicy urodzin tego wybitnego wschowsianina. W trakcie głosowania radni jednogłośnie opowiedzieli się za przyjęciem Uchwały Nr LXII/582/2024 o ustanowieniu roku 2024 Rokiem Melchiora Teschnera na terenie Gminy Wschowa.

W ramach tego wydarzenia zrealizowany został cykl imprez związanych z upowszechnianiem wiedzy na temat życia i działalności wschowskiego kompozytora, m.in. koncerty, prelekcje, wydanie okolicznościowego folderu. Obchody roku Melchiora Teschnera zostały ponadto powiązane z przypadającą 24 grudnia 2024 r. 420. rocznicą powstania kościoła Żłóbka Chrystusa oraz promocją przygotowanej przez Muzeum publikacji poświęconej rewitalizacji tego wyjątkowego zabytku.

Inauguracja obchodów odbyła się w niedzielę, 28 kwietnia 2024 r., w przeddzień urodzin Melchiora Teschnera. Z tej okazji w kościele pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej odbył się koncert chórny zespołu Cantus. Koncert został poprzedzony wspólną modlitwą ekumeniczną, którą poprowadzili pastor Waldemar Gabryś z parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Lesznie oraz ksiądz Adam Tablowski- proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jadwigi Królowej we Wschowie. Podczas koncertu można było wysłuchać m.in. utworów skomponowanych przez Melchiora Teschnera, takich jak: „Valet will ich dir geben, du arge, falsche Welt” z 1613 r. oraz kompozycji weselnej „Freuden Gesang” z 1614 r. Współczesna edycja utworu, w oparciu o odnaleziony egzemplarz oryginalnego wydania, została opracowana przez panią Sonię Rzepkę na prośbę MZW. Pani Rzepka jest doktorantką w Instytucie Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz znaną znawczynią i badaczką twórczości i życiorysu Teschnera. Podczas koncertu wygłoszona została również prelekcja historyczna przybliżająca twórczość kompozytora. Współpraca nawiązana pomiędzy Muzeum Ziemi Wschowskiej i panią Rzepką zaowocowała także opracowaniem biogramu Melchiora Teschnera, który znajdzie się w przygotowywanym obecnie- „Wschowskim Słowniku Biograficznym”.

Kolejną okazją do wysłuchania utworów Teschnera był koncert organowy Wiolety Barć-Wojciech w kościele pw. Narodzenia NMP w Tylewicach, który odbył się w niedzielę 19 maja 2024 r. Wydarzenie zostało przygotowane we współpracy ze Stowarzyszeniem „Przy szkole” w Łysinach w związku z zakończeniem renowacji organów. Koncertowi towarzyszyła prelekcja historyczna przybliżająca postać Teschnera, wygłoszona przez Przemysława Wojciecha-

kustosza Muzeum Ziemi Wschowskiej. Wykład o tej samej tematyce odbył się również dzień wcześniej w siedzibie muzeum przy pl. Farnym 3, w ramach Nocy Muzeów. Tego samego dnia miał miejsce wieczorny spacer po Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, który został dedykowany rodzinie Teschnerów. Wszystkim zebrany zostały zaprezentowane życiorysy i dzieje krewnych i potomków Melchiora, spoczywających na Staromiejskim Cmentarzu Ewangelickim we Wschowie.

Technerowi została dedykowana XXI edycja Królewskiego Festiwalu Muzyki. Pierwszego dnia w kościele Ojców Franciszkanów wystąpił zespół Bydgoszcz Barok Ensemble, koncert poprzedził wykład Przemysława Wojciecha pt. „Melchior Teschner- wschowski kompozytor doby baroku”. Podczas drugiego dnia Festiwalu, zespół Cantus wykonał pierwszą część utworu weselnego „Freuden Gesang” skomponowanego przez Teschnera dla lekarza miejskiego Matheusa Vechnera- nadwornego medyka króla Zygmunta III Wazy. W obchody Roku Melchiora Teschnera wpisała się także prelekcja Karola Krajewskiego z Poznania, poświęcona rekatalizacji wnętrza kościoła pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej. Wykład pt. „O skarbie z Przyczyny Górnej. Opowieść o zachowanym najstarszym malowanym ołtarzu w Wielkopolsce” odbył się 23 listopada 2024 r. w siedzibie muzeum przy pl. Farnym 3.

W okresie od kwietnia do listopada zostało wygłoszonych łącznie sześć wykładów otwartych przybliżających mieszkańcom Wschowy i wszystkim zainteresowanym życiorys oraz dorobek Melchiora Teschnera. Wydane zostały także darmowe foldery z biogramem kompozytora. W celach promocyjnych powstała także plansza z wizerunkiem kompozytora, która stała się atrakcyjną pomocą dydaktyczną dla dzieci i młodzieży. W ciągu roku na stronie internetowej MZW oraz w mediach społecznościowych zamieszczane były wpisy opatrzone #2024RokMelchioraTeschnera. Publikowane treści przypominały o istotnych datach, wydarzeniach z życia Melchiora Teschnera, ponadto dostarczały informacji o członkach rodziny kompozytora.

IX Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej

Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2024 roku przedstawia poniższa tabela. Przychody z tytułu sprzedaży biletów i działalności edukacyjnej były nieznacznie mniejsze niż w 2023 r.

Dotacje	Dotacja podmiotowa od organizatora	959 000,00 zł
	Suma	959 000,00 zł
Pozostałe przychody operacyjne (760)	Refakturowanie mediów	46 533,08 zł
Przychody własne	sprzedaż biletów (wstęp do muzeum)	4 209,00 zł
	działalność edukacyjna	1 400,00 zł
	oprowadzanie	910,00 zł
	sprzedaż wydawnictw obcych	3 461,00 zł

	sprzedaż wydawnictw własnych		6 007,00zł
	Pozostałe przy- chody operacyjne (760)	zwrot kosztów wysyłek, różnice inwentaryzacyjne	8 548,79 zł
		ubezpieczenia	14 171,50 zł
		darowizny gotówkowe i dary książki	321,00 zł
	Suma (przychody własne)		38 887,29 zł
Przychody ogó- łem	Suma		1 044 420,37 zł